

۱۵۴۸۹۳۵

گلچین اشعار

# پروین اعتصامی

با مقدمه ملک الشعرای بهار

مختار: استاد: محمد رضا عرب

انتشارات مهرداد

تهران - ۱۳۹۶

گلچین اشعار  
پروین اعتصامی  
با مقدمه ملک الشعرای بهار  
انتخاب اشعار: محمدرضا عرب

ناشر: انتشارات مهراد  
چاپ: اول - ۱۳۹۶  
تیر: ۱۰۰ جلد  
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۷۹۹-۲-۲  
قیمت: ۸۰۰۰ تومان

میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، کوچه دوم، پلاک ۱

تلفن: ۶۶۴۷ ۵۰۲۲ - ۶۶۴۷ ۵۰۲۱

سرشناسه: انصام، پرو، ۱۲۸۵-۱۳۲۰. عنوان و نام پدیدآور: گلچین اشعار پروین اعتصام، رباعیات، ملک الشعراء بهار؛ انتخاب اشعار محمدرضا عرب. مشخصات نشر: تهران، بهار، ۱۳۹۶. مشخصات ظاهری: ۱۷۲ ص. شابک: ۷۱-۷۱-۸۷۹۹-۸۷۹۹-۹۷۸. وضعیت فهرست نویسی: فیا، موضوع: شعر فارسی قرن ۱۴. شناسه افزوده: ۱۴. شناسه افزوده: ۱۴. مقدمه نویس: شناسه افزوده: عرب، محمدرضا، ۱۳۵۶ رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ PIR۷۶۱۴/۳. رده بندی دیویی: ۶/۱ شماره کتابشناسی: ۵۹۱۸۹

## فهرست

|                          |    |                          |    |
|--------------------------|----|--------------------------|----|
| مقدمه.....               | ۹  | گوهر فروش کان قضا.....   | ۴۷ |
| روزگار حادثه و سختی..... | ۲۱ | پرتگاههای راه هوی.....   | ۴۹ |
| راه ناهموار.....         | ۲۲ | دانش، گوهر جان.....      | ۵۰ |
| اهریمن روزگار.....       | ۱۰ | اوراقه پراکنده کمال..... | ۵۲ |
| آئینه خرد.....           | ۲۷ | یک‌ها و نیرنگ‌ها.....    | ۵۴ |
| قافله عمر.....           | ۳۱ | آزادگان پاکدل.....       | ۵۶ |
| پرده تن.....             | ۳۳ | دزد زمان.....            | ۶۰ |
| خامه دهر بر شکوفه.....   | ۳۵ | گلشن آفتاب.....          | ۶۲ |
| بزرگان مال اندیش.....    | ۳۷ | هوای دیروز و امروز.....  | ۶۴ |
| فرشته خویان.....         | ۳۸ | طائر علّیین.....         | ۶۶ |
| بانوی آراسته به هنر..... | ۳۹ | گوهر بی خریدار.....      | ۶۷ |
| گنج هستی.....            | ۴۲ | شناخت زیان و سود.....    | ۶۸ |

|                        |                           |
|------------------------|---------------------------|
| ۱۰۱..... بلبل و مور    | ۶۹..... فزونی، زادهٔ نسبی |
| ۱۰۵..... برف و بوستان  | ۷۱..... اهریمن، ابله دل   |
| ۱۰۸..... برگ برگریزان  | ۷۵..... ترازوی چمن اخضر   |
| ۱۱۲..... توشهٔ پژمردگی | ۸۰..... نهنگ ناشتای نفس   |
| ۱۱۲..... تهیدست        | ۸۱..... آرزوی پرواز       |
| ۱۱۵..... تیر و کمان    | ۸۳..... آرزوی مادر        |
| ۱۱۷..... تیره بخت      | ۸۴..... آسایش بزرگان      |
| ۱۱۹..... تیمارخوار     | ۸۵..... آشیان ویران       |
| ۱۲۲..... جامهٔ عرفان   | ۸۶..... امروز و فردا      |
| ۱۲۴..... جان و تن      | ۸۷..... امید و نومیدی     |
| ۱۲۵..... کند بند       | ۸۸..... ای گربه           |
| ۱۲۶..... حقیقت و جاز   | ۹۴..... ای مرغک           |
| ۱۲۷..... خون کره       | ۹۶..... باد بروت          |
| ۱۳۰..... دریای برزخ    | ۹۹..... بازی زندگی        |
| ۱۳۴..... دزد خانه      | ۱۰۰..... بام شکسته        |

|          |               |          |                |
|----------|---------------|----------|----------------|
| ۱۵۸..... | سرو و سنگ     | ۱۳۵..... | دزد و قاضی     |
| ۱۵۹..... | سعی و عمل     | ۱۳۷..... | دکان ریا       |
| ۱۶۱..... | در ترازوی قضا | ۱۴۰..... | دو محضر        |
| ۱۶۳..... | شاهد و شمع    | ۱۴۵..... | دو همدرد       |
| ۱۶۴..... | شب            | ۱۴۷..... | دیده و دل      |
| ۱۶۷..... | شباویز        | ۱۴۹..... | روش آفرینش     |
| ۱۶۹..... | شرط نیکنامی   | ۱۵۰..... | زاهد خودبین    |
| ۱۷۰..... | شکسته         | ۱۵۱..... | سپید و سیاه    |
| ۱۷۱..... | صاف و درد     | ۱۵۵..... | سختی و سختی‌ها |
|          |               | ۱۵۶..... | سرود خارکن     |

### قدمه

در این روزها یکی از دوستان گلدسته‌ها را از بار نه شکفته به دستم داد و منّتی برگردنم نهاد دستم از آن رنگین گشت و دامنم مشک آگین. یون کلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت. این گلدسته روحنواز عبارت بود از قطعات و قصاید شاعره شیرین زبان معاصر خانم پروین اعتصامی که به تازگی از طبع برآمده و نخستین بار در نشر سبّح آن دیوان حقیر را به مطالعه آن آشنا ساخت. ملاحظه چند صفحه از این دیوان و مشاهده سبک متین و شیوه استوار و شیوایی بیان و لطافت معانی آن چنانم بفریفت که تنها این کتاب را پیش روی نهاده و هر مشغله که بود پس پشت افکندم و تمامت آنرا خوانده و لذتی موفور بردم. از آنجا که دوستی اشاره کرد دیباچه‌ای بر این دیوان بنویسم. انجا متسود را با نظر

کنجکاوی در اجزاء کتاب نگرینم و یادداشتهایی آماده داشته، اینک به طور خلاصه و ایجاز بدانها اشارتی می‌رود. این دیوان ترکیبی است از دو سبک و شیوه لفظی و معنوی آمیخته با سبکی مستقل، و آن دو، یکی شیوه شعرای خراسان است خاصه استاد ناصر خسرو و دیگر شیوه شعراء عرب و فارس است، به ویژه شیخ مصلح الدین سعدی و از حیث معانی نیز بین افکار و خیالات حکما و عرفا است و این جمله با سبک و أسلوب مستقلی که خاص عصر امروزی و بیشتر پیرو تحسین معانی و حقیقت جوئی است ترکیب یافته و شیوه‌ای بدیع بوجود آورده است.

قصاید این دیوان بوئی و لهما، در قضااید ناصر خسرو دارد و در ضمن آنها ابیاتی که زبان شیرین سعدی و حافظ را فریاد می‌آورد بسیار است و بالجمله در پند و اندرز و نشان دادن مکارم اخلاق و تعریف حقیقت دنیا از نظر فیلسوف عارف و تسلیت خاطر بیچارگان و ستمدیدگان و مفاد «قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا فَلِيلٌ» و «نَجَى الْمُحَقَّقُونَ» در حوالین مردم دانا را سراسر تسلیتی است و در همان حال راه سعادت و شارع حیات و ضرورت نفس و کوشش را نیز به طرز دلپسند بیان می‌کند و می‌گوید در دریای شوریده زندگی با کشتی غم و نغمه‌ها نورد باید بود و در فضای امید و آرزو با بال و پر هنر پرواز باید کرد